

Conclusie statenonderzoekscommissie Oostvaarderswold:

1 - Het is te begrijpen en het getuigt ook van bestuurlijke visie en ondernemingszin dat ambities en inhoudelijke doelen leidend zijn geweest bij het realiseren van het Oostvaarderswold (OVW). De provincie Flevoland heeft vanaf de vaststelling van het omgevingsplan in 2006 voortvarend ingezet op het bijeenbrengen van partners die OVW konden realiseren.

In het leggen van verbindingen met tegenstanders van OVW in de voorgestelde vorm, onder andere een groot deel van de agrariërs in Flevoland, is de provincie echter onvoldoende geslaagd. Ook het risico dat daar vanuit ging ten aanzien van het verliezen van (politiek) draagvlak in de provincie is onvoldoende onderkend.

2 - Gedeputeerde Staten hebben vanaf het begin ingezet op het verkrijgen van commitment. Commitment op ambities en inhoudelijke doelen biedt niet de zekerheid dat de noodzakelijke middelen ook zullen worden opgebracht, zeker niet bij een project waarbij meerdere partijen met verschillende belangen meerjarig een verbintenis moeten aangaan. Dit gegeven brengt de voortdurende verantwoordelijkheid met zich mee, te monitoren en af te wegen in hoeverre (de hardheid van) toegezegde middelen rechtvaardigen om vast te houden aan gestelde ambities en of het tijdspad waarbinnen deze ambities gerealiseerd zullen worden. Aan deze verantwoordelijkheid is niet constant en niet altijd in voldoende mate invulling gegeven door de verantwoordelijke bestuurders. De ambitie om OVW in de beoogde omvang en uiterlijk in 2014 te realiseren, was leidend en dat heeft ertoe geleid dat de provincie veel verplichtingen is aangegaan en daarmee financiële risico's is gaan lopen. Die financiële risico's zijn in de jaren 2009 en 2010 onvoldoende in kaart gebracht.

3 - In 2010 zijn er diverse signalen dat de rijksbijdrage mogelijkerwijs onder druk komt te staan. Op dat moment voeren Gedeputeerde Staten een strategie die erop is gericht voortvarend door te gaan om zodoende voldongen feiten te creëren zodat een point of no return wordt gemarkeerd. Dit is een strategie die andere risicobeheersmaatregelen uitsluit, omdat bij het openbaar worden van alternatieven deze strategie wordt ondermijnd. Alternatieven zijn mede daarom in een te laat stadium en onvoldoende breed verkend en gedeeld met Provinciale Staten. Wat de financiële risico's waren van het onverhoopt niet of niet volledig of in een andere vorm doorgaan van OVW, en hoe daarop te anticiperen, heeft daardoor in 2010 en 2011 in onvoldoende mate het bestuurlijk handelen en het daarbij passende risicomanagement bepaald.

4 - Provinciale Staten zijn door Gedeputeerde Staten niet voldoende meegenomen in de gekozen strategie van het voortvarend werken voorbij een point of no return noch in de motivatie achter deze strategie. Evenmin zijn Provinciale Staten voldoende op de hoogte gebracht van de risico's die ermee waren verbonden. Richtinggevend voor het handelen van GS ten aanzien van de informatievoorziening aan PS waren in de plannen van aanpak vastgelegde afspraken over het moment van opleveren van producten zoals voortgangsrapportages. GS zijn echter te weinig voortvarend en te weinig volledig geweest om Provinciale Staten te informeren over signalen (die op grote risico's voor de gekozen realisatiestrategie wezen en daarmee ongunstig waren met betrekking tot de realiseerbaarheid van OVW). Daarbij komt dat GS zich onvoldoende hebben ingespannen deze signalen in samenhang te communiceren. PS zijn daardoor niet op alle momenten in voldoende mate in staat gesteld te kunnen oordelen over keuzes, risico's en mogelijke consequenties daarvan.

5 - Provinciale Staten hebben op verschillende momenten tijdens het politiek-bestuurlijke besluitvormingsproces bedenkingen en kritische kanttekeningen ingebracht, maar hebben daar onvoldoende gevolg aan gegeven. Ook hadden PS scherper moeten zijn op de wijze waarop GS zijn

omgegaan met ingebrachte bedenkingen en kritische kanttekeningen. PS hadden, op basis van signalen die er waren, moeten doorvragen, informatie moeten vragen en onderbouwing moeten afdwingen. PS hadden met andere woorden meer invulling moeten geven aan hun controlerende rol.

6 -Dit onderzoek naar het project OVW leert ten slotte dat er geen generieke afspraken bestaan met betrekking tot het informeren van PS (zoals een Handvest Actieve Informatieplicht). Afspraken over planning en aard en soort van informatie die naar PS moeten zijn vastgelegd in een project specifiek plan van aanpak. Er is bovendien een handelswijze ontstaan die er in heeft geresulteerd dat Statencommissies in belangrijke mate optraden als er waren zij de PS. Dit tezamen veroorzaakt onduidelijkheid over de vereisten die worden gesteld aan de te verstrekken informatie en komt het besluitvormingsproces niet ten goede.